

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Циклова комісія обліково-фінансових дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ»

освітньо-професійна програма Облік і оподаткування
спеціальність 071 Облік і оподаткування
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
циклова комісія економічно-комерційних дисциплін



Розробник: Ольга СТЕШЕНКО, викладач економічно-комерційних дисциплін категорії спеціаліст

Керівник освітньо-професійної програми 071 Облік і оподаткування:

Наталія СЛЄПЦОВА, голова циклової комісії обліково-фінансових дисциплін, викладач фахових дисциплін циклової комісії обліково-фінансових дисциплін, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії.

Лубни 2025 р.

2. Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Управління витратами
Назва структурного підрозділу	Циклова комісія економічно-комерційних дисциплін
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Ольга СТЕШЕНКО , викладач економічно-комерційних дисциплін категорії спеціаліст Контакти: Контакти: кабінет економіки, e-mail: ctehaolik@gmail.com тел.: (05361) 72-600
Ступінь фахової передвищої освіти	фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Передумови для навчання	Здобувачі освіти мають досягнути обов'язкових результатів навчання дисципліни «Управління витратами» є: збільшення прибутку шляхом оптимізації витрат та ефективного використання ресурсів. Підвищити конкурентоспроможність завдяки зниженню собівартості продукції або послуг. Приймати обґрунтовані управлінські рішення на основі аналізу витрат та їхньої структури. Поліпшити фінансовий стан підприємства за рахунок раціонального використання коштів.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: «Управління витратами» є формування системи знань у сфері управління ресурсами і витратами згідно з існуючим законодавством в умовах ринкової економіки; ознайомлення з реалізацією досвіду в Україні та за її межами для подальшого використання його у практичній діяльності.

Основні завдання дисципліни: -засвоєння теорії управління витратами та наукових засад системи управління ресурсами і витратами підприємства;

- аналіз ключових проблем планування, нормування і прогнозування витрат підприємства, за допомогою розробки планів, системи норм, прогнозів та розрахунків;

- оволодіння знаннями про систему обліку і калькулювання витрат на підприємстві;

- вивчення системи управління витратами, її принципів, функцій та методів для підвищення організації оперативних дій;

- визначення розмірів витрат на різних стадіях життєвого циклу продукції;

- обґрунтування взаємозв'язку між розміром та структурою витрат і якістю продукції (послуг);

- розрахунок показників ефективності управління витратами для оптимізації виробничої діяльності та покращення фінансових результатів;

- підготовка студентів до активної участі в прийнятті управлінських рішень, щодо ефективного розподілу, функціонування витрат та мінімізації їх розміру.

4. Результати навчання (компетентності випускника)

Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК 5. Здатність оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу.

СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства.

Програмні результати навчання:

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 8. Формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання.

РН 10. Формувати і надавати облікову-аналітичну інформацію для ухвалення управлінських рішень з метою підвищення ефективності бізнесу.

РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		лекції	практичні	семінарські	самостійне опрацювання
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Тема 1. Вступ. Теоретичні засади управління ресурсами і витратами в сучасній економіці	6	2	-	-	4
Тема 2. Витрати виробництва та підприємницький прибуток	8	2	2	-	4
Тема 3. Система управління витратами та її елементи	6	2	-	-	4
Тема 4. Облік і аналіз витрат за місцями і центрами відповідальності	8	2	2	-	4
Тема 5. Закономірності та чинники формування витрат	8	2	-	2	2
Разом за модулем 1	36	10	4	2	18
Модуль 2					
Тема 6. Методологія обчислення собівартості продукції, робіт, послуг	8	2	2	-	4
Тема 7. Калькулювання в системі управління витратами	10	2	4	-	4
Тема 8. Методи цільового формування, структурного аналізу та зниження витрат	8	2	-	2	4
Разом за модулем 2	26	6	6	2	12
Модуль 3					
Тема 9. Нормування, контроль та прогнозування витрат. Стимулювання економії ресурсів	8	2	2	-	4
Тема 10. Аналіз системи “витрати – випуск – прибуток” як інструмент обґрунтування виробничо-маркетингових рішень	8	2	2	-	4
Тема 11. Завантаження операційної системи за критерієм витрат	6	2	-	-	4
Тема 12. Мінімізація витрат на створення і зберігання виробничих запасів	8	2	2	-	4
Разом за модулем 3	30	8	6	-	16
Усього годин	90	24	16	4	46

6. Трудомісткість:

Загальна кількість годин: 90 год (кредитів ЄКТС -3)

Кількість модулів: 3

Форма семестрового контролю: залік

7. Оцінювання результатів навчання

Оцінка за 4 – бальною шкалою	<u>Критерії оцінювання</u>
5 (відмінно)	Здобувач виявляє особливі творчі здібності по дисципліні «Управління витратами», вміє самостійно без допомоги викладача формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах. Формувати і надавати облікову-аналітичну інформацію для ухвалення управлінських рішень з метою підвищення ефективності бізнесу. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.
4 (добре)	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу з дисципліни «Управління витратами», застосовує їх на практиці, оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.
3 (задовільно)	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу з дисципліни «Управління витратами», застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
2 (незадовільно)	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів з дисципліни «Управління витратами» нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях, елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

8. Політика курсу навчальної дисципліни

8.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політику щодо академічної доброчесності регламентує Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Лубенський фінансово-економічний фаховий коледж Полтавського державного аграрного університету».

Дотримання принципу академічної доброчесності здобувачами фахової передвищої освіти при опануванні навчальної дисципліни передбачає: самостійне виконання завдань поточного, модульного та підсумкового контролю; добросовісна та коректна робота із джерелами інформації, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права.

8.2. Комунікаційна політика

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні мати електронну пошту та на випадок проведення занять у дистанційному режимі обліковий запис в спеціалізованому хмарному середовищі.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації: електронну пошту, месенджери, чати, відеоконференції тощо.

8.3. Політика щодо відвідування занять

Здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані відвідувати всі види навчальних занять, що передбачені навчальним планом, відповідно до розкладу занять.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач фахової передвищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту групи. При не явці на заняття через поважні причини, не пізніше трьох днів після виходу на заняття подати підтверджуючі документи куратору групи.

Кожне пропущене без поважної причини заняття відпрацьовується здобувачем фахової передвищої освіти на оцінку у формі усної співбесіди, письмової роботи тощо. Пропущена тема вивчається студентом самостійно.

8.4. Політика щодо перескладання

Перездача модульних оцінок на підвищення не дозволяється (за винятком незадовільних оцінок).

Здобувач фахової передвищої освіти, який одержав незадовільну семестрову оцінку, може ліквідувати академічну заборгованість за погодженням із завідувачем відділення до початку наступного за сесією семестру згідно з розкладом ліквідації заборгованості в терміни, визначені заступником директора з навчальної роботи.

При ліквідації академічної заборгованості допускається перескладання заліку не більше двох разів: перший раз викладачу, другий – комісії, до складу якої входить заступник директора з навчальної роботи, голова циклової комісії (за якою закріплена дана дисципліна) та викладач.

9. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Ахновська І., Болгов В. Управління витратами: навчальний посібник. Вінниця: ДОННУ імені Василя Стуса, 2020. 156с.
2. Матвеева Н.М. Управління витратами: навчальний посібник. Х.: ХНУМГ імені О.М. Бекетова, 2020. 157с.
3. Югулишна Л.О. Менеджмент ресурсів та витрат: конспект лекцій. Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 103с.

Додаткові:

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV зі змінами та доповненнями.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2). Запаси, від 01.01. 2012 р. № 929-021 зі змінами та доповненнями.
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 “Запаси” : наказ Міністерства фінансів України від 12.10.2010 р. № 1202 зі змінами та доповненнями.
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 “Доходи” : наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 р. № 1629 зі змінами та доповненнями.
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 “Витрати” : наказ Міністерства фінансів України від 18.05.2012 р. № 568 зі змінами та доповненнями.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290 зі змінами та доповненнями.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318 зі змінами та доповненнями.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Державна податкова адміністрація України URL: https://mof.gov.ua/uk/derhavna_podatkova
3. Державний комітет статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Нормативні акти України URL: <http://www.nau.kiev.ua/>
5. Податковий кодекс України URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
6. Журнал “Дебет-Кредит” URL: <https://dtkt.ua/>
7. Газета “Все про бухгалтерський облік” URL: <http://gazeta.vobu.ua/>

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії економічно-комерційних
дисциплін

Протокол № _____ від _____

Голова комісії Вікторія ПОНОМАРЕНКО